

Sygn. akt VII U 281/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 czerwca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku

VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Bożenna Zalewska

Protokolant: st. sekr. sądowy Adrianna Mikulska

po rozpoznaniu w dniu 21 czerwca 2016 r. w Gdańsku

sprawy J. Z.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania J. Z.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 17 grudnia 2015 r. nr (...)

Zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje wnioskodawcy J. Z. prawo do wcześniejszej emerytury od dnia 01 października 2015r.

Sygn. akt VII U 281/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 17 grudnia 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił ubezpieczonemu J. Z. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnym warunkach z uwagi na niespełnienie warunków nabycia tego prawa, przewidzianych przepisami ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. 2015.748 t.j.), dalej: ustawa., tj. nie udowodnienie 15 lat pracy w warunkach szczególny. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że nie uwzględnił ubezpieczonemu pracy wykonywanej w szczególnych warunkach okresów: od 05.11.1973 r. do 31.12.1977 r., od 01.01.1978 r. do 31.10.1980. od 01.11.1980 r. do 17.10.1989 r. oraz od 01.11.1989 r. do 27.01.1991 r., ponieważ stanowiska wymienione na świadectwie pracy z dnia 28.06.1991 r. sporządzonym przez Przedsiębiorstwo (...) w G. (kontrolera ilości i starszego kontrolera ilości, inspektora kontroli ilości) nie są tożsame z pracą na stanowisku sztauera, na którą powołano się na świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 09.12.2015 r.

Nadto, organ rentowy stwierdził, że nazwa stanowiska pracy w szczególnych warunkach, na jakim był zatrudniony pracownik wykazana na świadectwie pracy musi odpowiadać nazwie wymienionej w wykazie aktu resortowego, nie może być niepełna ani podobna, natomiast na świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 09.12.2015 r., wykazano iż ubezpieczony w w/w okresach zajmował stanowisko tożsame z pracą sztauera. Nadto, organ rentowy stwierdził, że przy określeniu charakteru wykonywanej pracy powołano się na Wykaz A, dział VIII p

kr 1. ppkt 15 Zarządzenia nr 24 Ministra Urzędu Gospodarki Morskiej z 15.08.1983 r., który kwalifikuje stanowisko sztauera do działu zatrudnienia w transporcie i łączności, natomiast wskazano, że pracę w portach morskich reguluje wykaz B w/w zarządzenia.

Jednocześnie na świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 09.12.2015 r. powołano się na dział XIV, pkt 24 w/w zarządzenia, tj. kontrolę operacyjną, kontrolę jakości produkcji i usług oraz dozór inżyniersko-techniczny. Jako kontrolę międzyoperacyjną zaliczono okres od 01.11.1992 r. do 31.12.1998 r., więc nie udowodniono do dnia 31.12.1998 r. 15 lat pracy w warunkach szczególnych (k. 35 akt emerytalnych).

Odwołanie od powyższej decyzji pozwanego organu rentowego wniósł ubezpieczony J. Z., wnosząc o zmianę decyzji i przyznanie mu wnioskowanego świadczenia. W uzasadnieniu swojego stanowiska wskazał, że praca na stanowiskach kontrolera ilości, starszego kontrolera ilości oraz inspektora kontroli ilości była związana z pracą sztauerów, wykonywana była stale i w pełnym wymiarze czasu i stanowiła część prac przeładunkowych w porcie, a zatem była pracą w szczególnych warunkach.

Nadto, skarżący wskazał, że konwencja Nr 152 Międzynarodowej Organizacji Pracy dotycząca bezpieczeństwa i higieny pracy w przeładunkach portowych, której Rzeczpospolita Polska jest stroną, stanowi, że przez „przeładunek portowy” należy rozumieć całość i każdą część pracy wykonywanej przy załadunku i rozładunku każdego statku, jak również każdą pracę z tym związaną (art. 1 Konwencji MOP Nr 152). Praca na stanowisku kontrolera ilości, starszego kontrolera ilości oraz inspektora kontroli ilości była związana z przeładunkiem portowym, a zatem mają do niej zastosowanie przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43, z późn. zm.) - wykaz A, dział VIII pkt 11 Potwierdzeniem faktu, że praca na stanowisku kontrolera ilości, starszego kontrolera ilości oraz inspektora kontroli ilości była pracą w szczególnych warunkach są świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach wystawione przez (...) Sp. z o.o. w dniach 31.10.2003 r., 29.09.2015 r. oraz 09.12.2015 r. (k. 2-3)

W odpowiedzi na odwołanie ubezpieczonego pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji (k. 13-14 akt sprawy).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony J. Z., urodzony dnia (...), w dniu 09 października 2015 r. złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. wniosek o emeryturę w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnym warunkach. Ubezpieczony nie jest członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego. Wymagany wiek 60 lat ubezpieczony ukończył w dniu 30 lipca 2015 r.

okoliczności bezsporne, vide: wniosek ubezpieczonego o emeryturę – k. 1-5 akt emerytalnych

W toku postępowania przed organem rentowym ubezpieczony udowodnił według stanu na dzień 01 stycznia 1999 r. 25 lata, 1 miesiąc i 14 dni okresów składkowych i nieskładkowych, oraz 5 lat 8 miesięcy i 2 dni pracy w warunkach szczególnych.

Do pracy w warunkach szczególnych pozwany organ rentowy zaliczył ubezpieczonemu okres od 01 listopada 1992 r. do 31 grudnia 1998 r.

dowód: karta przebiegu zatrudnienia ubezpieczonego – k. 34 akt emerytalnych

Zaskarżoną w sprawie decyzją z dnia 17 grudnia 2015 r. pozwany organ rentowy odmówił ubezpieczonemu J. Z. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnym warunkach z uwagi na niespełnienie warunków nabycia tego prawa, tj. wobec nie udowodnienia wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach.

dowód: decyzja pozwanego o odmowie prawa do emerytury z dnia 17.12.2015 r. – k. 35 akt emerytalnych

W okresie od 05 listopada 1973 r. do 31 października 2003 r. wnioskodawca J. Z. był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w (...) Sp. z o.o. w G. na stanowiskach: kontrolera jakości - w okresie od 05 listopada 1973 r. do 31 grudnia 1971 r., starszego kontrolera jakości – w okresie od 01 stycznia 1978 r. do 31 października 1980 r., inspektora kontroli jakości - w okresie od 01 listopada 1980 r. do 27 stycznia 1991 r., zastępcy kierownika oddziału portowego od 28 stycznia 1991 r. do 31 października 1992 r. oraz dyspozytora – kierownika zmiany - w okresie od 01 listopada 1992 r. do 31 października 2003 r.

W okresie od 24 kwietnia 1974 r. do 14 kwietnia 1976 r. ubezpieczony odbywał zasadniczą służbę wojskową.

Ubezpieczony korzystał z urlopu bezpłatnego w okresie od 18 października 1989 r. do 31 października 1989 r.

Praca ubezpieczonego w okresie od 05 listopada 1973 r. do 27 stycznia 1991 r. na stanowiskach kontrolera jakości, starszego kontrolera jakości oraz inspektora kontroli jakości polegała na liczeniu towarów załadowywanych na statek i wyładowywanych ze statku oraz sprawdzaniu czy towar jest zgodny z dokumentacją. Praca kontrolera zawsze odbywała się równoległe z pracą sztauerów np. gdy kontroler stwierdził uszkodzenie kartonu lub skrzyni musiał to opisać, czasem obliczyć zawarty towar przy udziale sztauerów. Praca ta odbywała się przy użyciu urządzeń przeładunkowych - sztauplerek, podnośników na terenie portu – w ładowni statków, na kei, pod magazynem, na rampie samochodowo-wagonowej. Praca ta wymagała często zejścia do ładowni na spód kilkanaście metrów w dół żeby sprawdzić gdzie nastąpiło uszkodzenie ładunku, co było konieczne dla ustalenia odpowiedzialności. Gdy do portu przychodził towar w postaci cementu to był ładowany na statki przez dokerów ręcznie - dokerzy kładli worki na palety, a następnie na statek. Kontroler natomiast liczył te worki i sprawdzał nie są uszkodzone. Gdy wyładowywany był asfalt w beczkach to kontroler liczył beczki i zapisywał dane w dokumentach, podobnie było z żelazem liczonym na sztuki, czy drucie w kręgach. Często praca kontrolera była związana niejednokrotnie z pracą przy materiałach szkodliwych np. makuchach, cemencie, siarce, asfalcie. Praca była wykonywana 24 godz. na dobę przez 7 dni w tygodniu przez cały rok i nie zależnie od warunków pogodowych.

Pismem z dnia 22 maja 1981 r. Dyrektor Zespołu (...) za zgodą Ministerstwa Handlu Zagranicznego i Gospodarki Morskiej uznał prace pracowników (...) zatrudnionych na terenie portu za pracę I kategorii zatrudnienia. Tym samym pracodawca traktował prace ubezpieczonego, jako prace zrównane z pracą sztauerów.

Za sporny okres pracodawca ubezpieczonego wystawił świadectwa wykonywania prac w warunkach szczególnych

dowód: świadectwa pracy k. 11 i 12 akt emerytalnych, świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych z dnia 29.09.2015 r. k. 14-15 akt emerytalnych, książeczka wojskowa k. 16 akt emerytalnych, pismo z 20.10.2015 r., kserokopia pisma z 22.05.1981 r. k. 23-24 akt emerytalnych, k. 28 akt emerytalnych, pismo z 09.12.2015 r. k. 32 akt emerytalnych; angaże w aktach osobowych, zakres czynności Inspektora Kontroli k. 71, zadania Chief tally clerka k. 74 akt osobowych, zeznania świadka M. D. – protokół skrócony k. 37-39 akt sprawy, protokół elektroniczny k. 40 akt sprawy, zeznania świadka B. O. – protokół skrócony k. 47-48 akt sprawy, protokół elektroniczny k. 49 akt sprawy, wyjaśnienia ubezpieczonego protokół skrócony k. 37-39 i 47-48 akt sprawy, protokół elektroniczny k. 49 i 49

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentacji zgromadzonej w aktach emerytalnych pozwanego organu oraz aktach osobowych ubezpieczonego ze spornego okresu, których prawdziwość i rzetelność nie była przez żadną ze stron kwestionowana. Sąd również nie znalazł podstaw do podważenia jej wiarygodności z urzędu.

Podstawę ustaleń stanu faktycznego stanowiły także zeznania świadków M. D. oraz B. O., bowiem korespondowały z pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym, a które Sąd uznał za przekonujące. W szczególności podkreślenia wymaga, że zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, w tym zeznania, wzajemnie się uzupełniają, stworzyły spójną całość.

Sąd zważył, co następuje:

W świetle poczynionych ustaleń faktycznych odwołanie skarżącego J. Z. jest zasadne i z tego tytułu zasługuje na uwzględnienie.

Przedmiotem niniejszego postępowania była kwestia ustalenia prawa ubezpieczonego do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnych warunkach. Wyniki przeprowadzonego przez Sąd postępowania dowodowego wykazały, że wnioskodawca legitymuje się wymaganym 15-letnim stażem pracy w szczególnych warunkach, co sprawia, iż stanowisko organu emerytalnego odmawiające wnioskodawcy prawa do wcześniejszej emerytury, nie jest słuszne.

Ogólne zasady nabywania prawa do emerytury dla ubezpieczonych urodzonych po 1948 r. zostały uregulowane w treści art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. 2015.748 t.j.), dalej: ustawa, zgodnie z którym ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, tj. spełniają łącznie następujące warunki:

- 1) legitymują się okresem zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż: 65 lat dla mężczyzn, 60 lat dla kobiet,
- 2) mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej: 25 lat dla mężczyzn, 20 dla kobiet,
- 3) nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Aktem wykonawczym, do którego odsyła ustawa, jest rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Stosownie do treści § 4 tego rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W wykazie A – prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego – stanowiącym załącznik do rozporządzenia w dziale VII (w transporcie) pozycją 11 wskazano prace przeładunkowe w portach i stoczniach (łącznie z pracami trymerów, sztauerów oraz obsługą urządzeń przeładunkowych, sprzętu zmechanizowanego i składów)

Natomiast jak stanowi § 1, ust 1 i 2 rozporządzenie stosuje się do pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach, wymienione w § 4-15 rozporządzenia oraz w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia, zwanych dalej "wykazami". Właściwi ministrowie, kierownicy urzędów centralnych oraz centralne związki spółdzielcze w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych ustalają w podległych i nadzorowanych zakładach pracy stanowiska pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazach A i B.

Wskazać również należy, iż zgodnie z przepisem § 2 ust. 1 i 2 powołanego wyżej rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Okresy pracy, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów

wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy (§ 2 ust. 2). Ubezpieczony legitymuje się takim świadectwem. Jednak zostało ono zakwestionowane przez pozwanego.

Bezspornym jest, iż ubezpieczony w dniu 30 lipca 2014 r. osiągnął 60 rok życia, na dzień złożenia wniosku udokumentował okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze 25 lat, nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego.

Przedmiotem sporu pozostawało ustalenie, czy za zatrudnienie w szczególnych warunkach przy pracach przeładunkowych w portach i stoczniach (łącznie z pracami trymerów, sztauerów oraz obsługą urządzeń przeładunkowych, sprzętu zmechanizowanego i składów) – uznać można było sporne okresy zatrudnienia ubezpieczonego od 05 listopada 1973 r. do 31 grudnia 1971 r., od 01 stycznia 1978 r. do 31 października 1980 r., od 01 listopada 1980 r. do 27 stycznia 1991 r. (...) sp. z o.o.

W ocenie Sądu, fakt wykonywania przez ubezpieczonego pracy w szczególnych warunkach wspornych okresach znajduje potwierdzenie w zebranych w sprawie materiale dowodowym – dokumentach i zeznaniach świadków.

Jak ustalono na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w spornym okresie praca wnioskodawcy z jednej strony polegała na pracy równolegle ze sztauerami, z drugiej ubezpieczony wykonywał swoją pracę z pomocą sztauerów tj. gdy stwierdził uszkodzenie kartonu lub skrzyni musiał to opisać, jak również policzyć zawarty towar przy udziale sztauerów. Ubezpieczony, jak sztauerzy, wykonywał swoją pracę przy użyciu urządzeń przeładunkowych - sztaplarek, podnośników najczęściej w ładowni statku, na nabrzeżu portu, w magazynach. Gdy do portu przychodził towar to był ładowany na statki przez dokerów, sztauerów czy pracowników portowych, natomiast ubezpieczony liczył towar i dokonywał jego kontroli i dokonywał stosownych w dokumentach. Ubezpieczony pracował niejednokrotnie przy przeładunku towarów szkodliwych takich jak cement, asfalt, makuchy, nika itd. Z tytułu pracy w warunkach szkodliwych ubezpieczony dostawał talony na mleko i tłuszcz.

Z całą pewnością jednak prace wykonywane przez ubezpieczonego należy zaliczyć do pracy przeładunkowych w portach i stoczniach, o których mowa w wykazie A dział VIII w punkcie 11.

Na szczególny charakter prac ubezpieczonego niewątpliwie wskazuje także treść świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych z dnia 29.09.2015 r. (k. 14-15 akt emerytalnych), w którym pracodawca wyjaśnił na czym polegała praca ubezpieczonego. Pracodawca w świadectwie tym powołał się również na Zarządzenie nr 24 Ministra – Kierownika Urzędu Gospodarki Morskiej z dnia 15 sierpnia 1983 r., w którym w wykazie A dział VIII poz. 11 ppkt 15 wskazano stanowisko sztauera. Nadto, w świetle pisma z dnia 22 maja 1981 r. zakład, w którym był zatrudniony ubezpieczony należał do przedsiębiorstw I kategorii, a zatem praca wykonywana przez ubezpieczonego w świetle przepisów Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 04 maja 1979 r. (Dz.U. z 18.06.1979 r. nr 13 poz. 86) była pracą w warunkach szczególnych.

Z powyższych przyczyn, Sąd stwierdził, że ubezpieczony na dzień złożenia wniosku spełniał łącznie wszystkie warunków niezbędne do przyznania emerytury z obniżonego wieku, wynikających z treści art. 184, ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a tym samym jego odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Dlatego też, Sąd Okręgowy na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w związku z cytowanymi wyżej przepisami, zmienił zaskarżoną decyzję organu rentowego z dnia 17 grudnia 2015 r. i przyznał ubezpieczonemu J. Z. prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach od 01 października 2015 r. tj. pierwszego dnia miesiąca, w którym złożył wniosek, mając na uwadze dyspozycję art. 129 ust. 1 cyt. ustawy, zgodnie z którym świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca w którym zgłoszono wniosek.

SSO Bożenna Zalewska